

Talousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ydinvastuulain ja ydinvastuulain muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ydinvastuulain ja ydinvastuulain muuttamisesta annetun lain muuttamisesta (HE 117/2021 vp): Asia on saapunut talousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- teollisuusneuvos Liisa Heikinheimo, työ- ja elinkeinoministeriö
- erityisasiantuntija Mirjami Tanner, työ- ja elinkeinoministeriö
- johtaja Ilari Räisänen, Fortum Oyj
- johtaja Peter Tuominen, Fortum Oyj
- Vice President Tommi Nyman, Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy
- lakiasianpäälikkö Jyrki Javanainen, Teollisuuden Voima Oyj
- päälakimies Ulla-Maija Moisio, Teollisuuden Voima Oyj
- asiantuntija Kati Takala, Energiateollisuus ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- ulkoministeriö
- valtiovarainministeriö
- Finanssivalvonta
- Valtiokonttori
- Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto LUT
- Ydinturvallisuusneuvottelukunta
- Fennovoima Oy
- Pohjoismainen Ydinvakuutuspooli (NNI)
- Suomen luonnonsuojeluliitto ry
- Teknologiateollisuus ry

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Säteilyturvakeskus

HALLITUKSEN ESITYS

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi ydinvastuulakia ja ydinvastuulain muuttamisesta annettua lakia. Vakuutuksella katettavat ydinlaitoksen haltijan vastuumäärät porrastettaisiin ja tapauskohtaisesta päätöksenteosta vastuumäärän alentamiseksi luovuttaisiin. Energiantuotannossa käytetävän ydinlaitoksen haltijan vastuumäärää nostettaisiin. Lisäksi säädettäisiin erityisestä vakuutustakuusta, jonka valtioneuvosto voisi säädettyjen edellytysten täytyttyessä antaa sellaisen henkilövahingon korvaamista varten, joka ilmenee myöhemmin kuin 10 vuoden kuluessa mutta enintään 30 vuoden kuluessa ydintapahtumasta.

Esityksessä ehdotetaan myös, että eduskunta antaisi suostumuksensa niin sanottua vastavuoroisuusperiaatetta koskevan varauman tekemiseksi Pariisin yleissopimuksen vuonna 2004 tehdyn muutospöytäkirjan ratifioinnin yhteydessä. Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että eduskunta antaisi suostumuksensa sille, että Suomi antaisi vuonna 2004 tehdyllä pöytäkirjalla muutetun Brysselin lisäyleissopimuksen mukaisen selityksen muutospöytäkirjan ratifioinnin yhteydessä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti kuin Pariisin yleissopimuksen ja Brysselin lisäyleissopimuksen muutospöytäkirjat tulevat Suomen osalta voimaan. Eduskunta on hyväksynyt kyseiset muutospöytäkirjat 17.5.2005, mutta ne eivät ole vielä tulleet kansainvälisesti voimaan.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Ehdotuksen tausta ja tavoite

Ydinvastuulailla säädetään Suomessa sijaitsevan ydinlaitoksen haltijan vastuusta ydinvahingon tapahduttua. Hallituksen esitys pohjautuu kansainvälisiin velvoitteisiin, jotka ohjaavat vastuun määriä. Kansainvälisen sääntelyn merkitys ydinvastuussa on korostunut, koska mahdolliset ydinvahingot voivat olla rajat ylittäviä ja vaikuttaa useiden valtioiden alueella.

Ydinvastuun alan keskeisiä Suomea sitovia kansainvälisiä sopimuksia, Pariisin yleissopimusta ja Brysselin lisäyleissopimusta, on muutettu viimeksi vuonna 2004 tehdyillä muutospöytäkirjoilla, jotka Suomi on allekirjoittanut jo samana vuonna mutta jotka eivät ole vielä tulleet voimaan.

Tarkoituksena on, että nyt ehdotetut lait tulevat voimaan samanaikaisesti kuin muutospöytäkirjat tulevat Suomen osalta voimaan. Euroopan unionin neuvosto on edellyttänyt pöytäkirjojen ratifioinnin tapahtuvan samanaikaisesti kaikissa jäsenvaltioissa. Muutospöytäkirjojen voimaantulo on viivästynyt suunnitellusta, koska vakuutusmarkkinoilla ei ole ollut tarjota niiden edellyttämää ydinvastuuvakuutusta. Nyt valmius pöytäkirjojen ratifiointiin on saavutettu ja ratifiointitilaisuus järjestetään joulukuussa 2021.

Valiokunnan mietintö TaVM 31/2021 vp

Talousvaliokunta esittää, että eduskunta antaa hallituksen esityksen mukaisesti suostumuksensa niin sanottua vastavuoroisuusperiaatetta koskevan varauman tekemiseksi Pariisin yleissopimuksen vuonna 2004 tehdyn muutospöytäkirjan ratifioinnin yhteydessä.

Talousvaliokunta esittää, että eduskunta antaa hallituksen esityksen mukaisesti suostumuksensa sille, että Suomi antaisi vuonna 2004 tehdyllä pöytäkirjalla muutetun Brysselin lisäyleissopimuksen mukaisen selityksen muutospöytäkirjan ratifioinnin yhteydessä.

Talousvaliokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä muutettuina seuraavassa esitetyin perusteluin ja yksityiskohtaisissa perusteluissa esitetyin muutoksin.

Keskeisten ehdotusten arviointia

Ydinvastuulain keskeisimmät muutokset koskisivat ydinlaitosten vakuutuksen katettavia vastuumääriä.

Energiantuotannossa käytettävän ydinlaitoksen haltijan vastuumäärää nostettaisiin 700 miljoonasta eurosta 1,2 miljardiin euroon. Ydinvastuulain mukaisia vastuumääriä porrastettaisiin siten, että korkein vastuumäärä koskisi ainoastaan energiantuotannossa käytettäviä ydinlaitoksia, joiden toimintaan liittyy suurin huomattavia kustannuksia aiheuttavien vahinkojen riski. Muiden kuin energiantuotannossa käytettävien ydinlaitosten sekä ydinainesten kuljetusten kohdalla vastuumäärät olisivat 80—250 miljoonaa euroa. Vastuumäärien porrastaminen suoraan ydinvastuulaissa merkitsisi luopumista tapauskohtaisesta päätöksenteosta vastuumäärän alentamiseksi.

Ehdotusten keskeisenä tavoitteena on saattaa ydinvastuulaki kansainvälisten velvoitteiden edellyttämälle tasolle. Vastuumäärien porrastamisella pyritään saattamaan vastuumäärät ydinvahingon riskiä vastaavalle tasolle. Suoraan laista seuraava porrastus lisäisi myös sääntelyn ennustettavuutta. Vastuumäärän alentamista koskevan sääntelyn uudistamisen tavoitteena on myös vähentää hallinnollista taakkaa, joka nykyisin aiheutuu vastuumäärän alentamismenettelystä sekä ydinlaitoksen haltijalle että valtioneuvostolle.

Lisäksi säädettäisiin erityisestä vakuutustakuusta, jonka valtioneuvosto voisi säädettyjen edellytysten täyttyessä antaa sellaisen henkilövahingon korvaamista varten, joka ilmenee myöhemmin kuin 10 vuoden kuluessa mutta enintään 30 vuoden kuluessa ydintapahtumasta. Näiden niin sanottujen myöhäisvahinkojen osalta tavoitteena on varmistaa ydinlaitoksen haltijan kyky korvata mahdolliset vahingot ja turvata vahinkojen korvaaminen sellaisessakin tilanteessa, jossa ydinlaitoksen haltijan ei ole mahdollista saada markkinoilta myöhäisvahingot koko vakuutettavaan vastuumäärään kattavaa vakuutusta. Toisaalta tavoitteena on estää sellaisen tilanteen syntyminen, jossa ydinlaitoksen haltijalla ei olisi käytännössä mahdollisuutta täyttää ydinvastuulain mukaista vakuuttamisvelvollisuuttaan. Valtioneuvostolla olisi valtuus antaa vakuutustakuu ydinvastuulaissa tarkoitetun ydinlaitoksen haltijan ydinvastuuvakuutukselle siltä osin kuin vakuutussuojaa ei olisi saatavilla markkinoilta niin sanottujen myöhäisvahinkojen korvaamista varten. Mikäli valtio ei myöntäisi vakuutustakuuta, myöhäisvahinkoja voisi tulla valtion korvattaviksi ydinvastuulain 29 §:n nojalla. Ydinvastuulain 29 §:n mukaan ydinvahingon kärsineelle, joka näyttää, ettei hän ole voinut saada korvausta ydinlaitoksen haltijan kanssa vakuutus sopimuksen tehneeltä vakuutusenantajalta, maksetaan korvaus valtion varoista.

Valiokunnan mietintö TaVM 31/2021 vp

Talousvaliokunta pitää ehdotettuja sääntelyratkaisuja perusteltuina. Talousvaliokunta pitää keskeisenä ydinvastuun sääntelyn lähtökohtana sitä, että vastuumäärien tulee vastata toiminnan riskin tasoa ja toiminnan harjoittajan tulee kantaa toiminnastaan aiheutuvat mahdolliset haitalliset seuraukset. Talousvaliokunnan saaman selvityksen perusteella ehdotus seuraisi lähtökohdiltaan kansainvälistä käytäntöä.

Talousvaliokunta kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että ehdotetuilla vastuumäärillä voi olla varsin huomattavia vaikutuksia toimijoiden kustannuksiin ja ydinlaitosten haltijoiden vakuutusjärjestelyjen sopeuttaminen ehdotettuihin muutoksiin ei välttämättä ole ongelmaton.

Talousvaliokunnan saaman selvityksen perusteella ehdotettu vastuumäärien nosto voisi johtaa siihen, että ydinlaitosten on haettava valtion vakuutustakuuta tai kehitettävä muita lain vaatimukset täyttäviä taloudellisia takuita vakuutuksen sijaan tai rinnalle, sillä täyden 1,2 miljardin euron vastuumäärän kattava vakuutus voi olla vaikeasti saatavissa.

Siirtymäaika

Lakimuutokset, jotka sisältävät myös vastuumäärän korotuksen energiantuotannossa käytettävien ydinlaitosten osalta 1,2 miljardiin euroon, tulevat voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti, kun Pariisin yleissopimuksen ja Brysselin lisäyleissopimuksen vuoden 2004 muutospöytäkirjat tulevat Suomen osalta voimaan eli 1. tammikuuta 2022.

Ydinvakuutusten markkinat ovat Pohjoismaissa vahvasti keskittyneet, ja on epävarmaa, onko erityisesti myöhäisvahingoille lain voimaan tullessa kohtuullisin ehdoin saatavissa vakuutusta. Laissa on ehdotettu tältä osin kuuden kuukauden siirtymäaika, joka toimii poikkeuksena ydinvastuulain mukaiseen ydinlaitoksen haltijan vakuuttamisvelvollisuuteen.

Ydinvastuulain 29 §:n mukaan jos se, jolla on oikeus saada vahingonkorvausta ydinvastuulain tai muun sopimusvaltion vastaavan lainsäädännön nojalla Suomessa olevan ydinlaitoksen haltijalta, näyttää, ettei hän ole voinut saada tätä korvausta ydinlaitoksen haltijan kanssa vakuutus sopimuksen tehneeltä vakuutuksenantajalta, maksetaan korvaus valtion varoista. Säännöksen 2 momentin mukaan tämä valtion korvausvelvollisuus ei ylitä sitä vastuumäärää, joka on laitoksenhaltijaan nähden voimassa 18 §:n 1 momentin mukaisesti. Kun energiantuotannossa käytettävän ydinlaitoksen haltijan vastuumäärä nostettaisiin 1,2 miljardiin euroon, kyseinen vastuumäärä olisi myös Suomen valtion toissijaisen vastuun katto suhteessa ydinvastuulain mukaisiin sopimusvaltioihin.

Mahdollisen ydinvahingon sattuessa siirtymäajan aikana valtio olisi korvausvelvollinen myös myöhäisvahinkojen osalta. Suomessa tapahtuneen ja Suomessa vaikutuksia aiheuttavan tapahtuman johdosta ydinlaitoksen haltijan vastuu on kuitenkin rajoittamaton. Todennäköisyys ydinvahingolle, jolla on rajat ylittäviä vaikutuksia, on pieni, mutta mahdollinen. Mikäli ydinvastuulais- sa määritelty vakuutusvelvollinen ei pystyisi järjestämään vakuutusta 6 kuukauden aikana, jälleenvakuutusta tultaisiin hakemaan joka tapauksessa valtiolta.

Talousvaliokunta pitää saamansa selvityksen perusteella perusteltuna pidentää esitettyä siirtymäaika, jotta toiminnanharjoittajilla olisi tosiasiaa riittävä aika saada vakuuttamisvelvollisuutensa täytetyksi uuden ydinvastuulain edellyttämälle tasolle. Talousvaliokunta katsoo, että vuoden

Valiokunnan mietintö TaVM 31/2021 vp

siirtymäaika turvaisi ehdotettua 6 kuukauden aikaa varmemmin ydinvakuutusten riittävän järjestämisaajan ja mahdollistaisi paremmin muiden sopijavaltioiden tulevien ratkaisumallien hyödyntämisen vakuutusten järjestämisessä. Toimijalla on kaikissa tapauksissa rajoittamaton ydinvastuu Suomen rajojen sisällä.

Pienydinvoima

Ehdotetulla ydinvastuun sääntelyllä on vaikutusta myös edellytyksiin kehittää ja käyttää pienydinvoimaa. Pienydinvoimaan kohdistuu odotuksia keinona vastata ilmasto- ja energiapolitiittisten tavoitteiden saavuttamiseen. Pienreaktoreita pyritään kehittämään erilaisiin käyttökohteisiin, kuten teollisuuden vähäpäästöisiksi energianlähteiksi ja kaukolämmön vähäpäästöiseen tuotantoon. Ydinvastuun sääntely on näiden kehityshankkeiden kannalta olennaista ja myös muodostaa esteen hankkeiden kannattavuudelle, mikäli sääntely ei ole oikeassa suhteessa riskeihin. Talousvaliokunta pitää tärkeänä edistää pienydinvoiman käyttömahdollisuuksia osana tulevaisuuden energiajärjestelmää ja arvioida pienydinreaktoreiden ydinvastuun asianmukaista tasoa.

Talousvaliokunnan saaman selvityksen perusteella keväällä 2022 valmistuvan VN TEAS -hankkeen ”Uusien ydinenergiateknologioiden mahdollisuudet ja kehitystarpeet” tuottamaa tietoa on tarkoitus hyödyntää pienydinreaktorien ydinvastuun tason arviointiin, kuitenkin siten, että ensin muodostetaan pienydinreaktoreja koskevat määritelmät ydinenergialaissa ja vasta sitten määritellään niitä koskevat vastuut ydinvastuulakiin.

Talousvaliokunta pitää tärkeänä edellä viitatussa hankkeesta saatavan tietoperustan pohjalta edistää viipymättä pienydinvoiman käyttömahdollisuuksia osana tulevaisuuden energiajärjestelmää, toteuttaa tämän edellyttämät lainsäädännön muutokset ja samalla arvioida pienydinreaktoreiden ydinvastuun ja muun sääntelyn asianmukaista tasoa.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Laki ydinvastuulain muuttamisesta

Voimaantulosäännös. Talousvaliokunta esittää voimaantulosäännöksen 2 momenttiin sisältyvän kuuden kuukauden siirtymäajan pidentämistä kahteentoista kuukauteen, jotta toiminnanharjoittajilla olisi tosiasiassa riittävä aika saada vakuuttamisvelvollisuutensa täytetyksi uuden ydinvastuulain edellyttämälle tasolle.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Talousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy tehtäväksi hallituksen esityksessä HE 117/2021 vp tarkoitetun varauksen.

Valiokunnan mietintö TaVM 31/2021 vp

Eduskunta hyväksyy annettavaksi hallituksen esityksessä 117/2021 vp tarkoitetun selityksen.

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 117/2021 vp sisältyvän 2. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 117/2021 vp sisältyvän 1. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

ydinvastuulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään ydinvastuulakiin (484/1972) uusi 27 a ja 27 b § sekä 28 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

27 a §

Valtioneuvosto voi ydinlaitoksen haltijan tai 11 §:ssä tarkoitetun rahdinkuljettajan hakemuksesta antaa määräämillään ehdoilla ja vastavakuutta vaatimatta valtioneuvoston vakuutuslaitoksen myöntämälle ydinvastuuvakuutukselle sellaisen henkilövahingon korvaamiseksi, joka ilmenee myöhemmin kuin 10 vuoden kuluessa mutta enintään 30 vuoden kuluessa ydintapahtumasta (*vakuutustakuu*). Vakuutustakuu voidaan antaa ainoastaan, jos jälleenvakuutus on saatavilla vain kohtuuttomien ehtojen tai sitä ei ole saatavilla riittävässä laajuudessa.

Ydinlaitoksen haltijan tai 11 §:ssä tarkoitetun rahdinkuljettajan tulee toimittaa valtioneuvostolle vakuutustakuuta koskeva hakemus sekä asian selvittämiseksi tarvittavat ja riittävät selvitykset.

Valtion vastuun määrä yhden tai useamman myönnetyn vakuutustakuun perusteella saa olla yhteensä enintään kuusi miljardia euroa. Vakuutustakuu voidaan antaa enintään vuodeksi kerrallaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitetussa ydinvastuuvakuutuksessa vakuutuksen kohteena tai vakuutettuna voi olla ydinlaitos tai ydinaineen kuljetus.

Valtiolla on oikeus saada laitoksenhaltijalta vakuutustakuun perusteella vakuutuksenantajalle suorittamansa määrä. Vakuutustakuuseen sovelletaan, mitä valtion lainanannosta sekä valtiontakauksesta ja valtioneuvoston annettussa laissa (449/1988) säädetään takausmaksusta ja takauksen ja takuun valvonnasta.

Valiokunnan mietintö TaVM 31/2021 vp

27 b §

Vakuutustakuun hallinnoinnista ja valvonnasta vastaa Valtiokonttori. Valtiokonttorilla on oikeus saada määräämään ajankohtana takuun ehtojen noudattamisen valvonnassa tarpeelliset tiedot ja selvitykset vakuutusyhtiöltä ja ydinlaitoksen haltijalta.

Vakuutustakuuta koskeva hakemus tehdään työ- ja elinkeinoministeriölle. Vakuutustakuun perusteella maksettavia korvauksia haetaan Valtiokonttorilta.

Työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella voidaan säätää tarkemmin:

- 1) vakuutustakuuta koskevan hakemuksen tekemisestä ja hakemuksen sisällöstä;
- 2) vakuutustakuun perusteella maksettavien korvausten hakemisesta, korvausten maksamisen ajankohdasta ja korvauksen myöntämisen ehdoista.

28 §

Tämän lain mukaista vakuuttamisvelvollisuutta ei myöskään ole, jos:

- 1) kyse on sellaisen henkilövahingon korvaamisesta, joka ilmenee myöhemmin kuin 10 vuoden kuluessa mutta enintään 30 vuoden kuluessa ydintapahtumasta;
- 2) jälleenvakuutus 1 kohdassa tarkoitettujen vahinkojen korvaamiseksi on saatavilla vain kohtuuttomien ehtojen tai sitä ei ole saatavilla riittävässä laajuudessa; ja
- 3) ydinlaitoksen haltija on tehnyt 27 a §:n 2 momentissa tarkoitettua hakemuksen ja menettelyt muutoinkin mainitun momentin mukaisesti.

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Tämän lain 28 §:n 4 momentissa säädettyä sovelletaan sellaiseen ydinlaitoksen haltijaan, jota ydinvastuu koskee tämän lain voimaan tullessa, jos ydinlaitoksen haltija tekee 27 a §:n 2 momentissa tarkoitettua hakemuksen ja menettelee muutoinkin mainitun momentin mukaisesti kahden toista kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

2.

Laki

ydinvastuulain muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ydinvastuulain muuttamisesta annetun lain (493/2005) 2 ja 18 §, 20 §:n 2 momentti, 23 §:n 1 momentti, 29 § sekä 30 §:n 1 momentti seuraavasti:

Valiokunnan mietintö TaVM 31/2021 vp

2 §

Valtioneuvoston asetuksella voidaan:

1) säätää, että tätä lakia ei sovelleta sellaisiin ydinpolttoaineisiin tai radioaktiivisiin tuotteisiin, joihin liittyvä ydinvahingon vaara on vähäinen niiden pienen määrän, matalan rikastusasteen tai vähäisen radioaktiivisuuden vuoksi, taikka sellaisiin ydinlaitoksiin, joissa on ainoastaan tällaisia ydinaineita;

2) antaa tarkempia säännöksiä edellytyksistä, joiden täytyessä tätä lakia ei sovelleta 1 kohdassa tarkoitettuihin ydinpolttoaineisiin, radioaktiivisiin tuotteisiin tai ydinlaitoksiin.

18 §

Suomessa sijaitsevan ydinlaitoksen haltijan tämän lain mukainen vastuu samasta ydintapahtumasta johtuneista, Suomessa syntyneistä ydinvahingoista on rajoittamaton.

Suomessa sijaitsevan, energiantuotannossa käytettävän ydinlaitoksen haltijan tämän lain mukaisen vastuun enimmäismäärä samasta ydintapahtumasta johtuneista, muualla kuin Suomessa syntyneistä ydinvahingoista on 1,2 miljardia euroa. Suomessa sijaitsevan, muun kuin energiantuotannossa käytettävän ydinlaitoksen haltijan tämän lain mukaisen vastuun enimmäismäärä samasta ydintapahtumasta johtuneista, muualla kuin Suomessa syntyneistä ydinvahingoista on 250 miljoonaa euroa.

Vastuun enimmäismäärä ydinpolttoaineen ja muun ydinaineen kuljetuksen aikana muualla kuin Suomessa syntyneistä ydinvahingoista on 80 miljoonaa euroa. Tästä enimmäismäärästä korvataan muita kuin kuljetusvälineeseen kohdistuneita ydinvahinkoja enintään 80 miljoonaa euroa.

Korvausmäärälle tuleva korko ja oikeudenkäyntikulujen korvaus eivät sisälly laitoksenhaltijan vastuun enimmäismäärään.

20 §

— — — — —
Jos sattuneen ydintapahtuman jälkeen on todennäköistä, että 1 momentin mukainen korvauksen alentaminen osoittautuu tarpeelliseksi, on Finanssivalvonnalla oikeus määrätä, että korvauksena on toistaiseksi maksettava vain tietty osuus täydestä korvauksesta.

23 §

Tämän lain tai muun sopimusvaltion vastaavan lainsäädännön mukaisen ydinvahingosta johtuvan vastuun varalta tulee Suomessa olevan ydinlaitoksen haltijalla olla Finanssivalvonnan hyväksymä vakuutus 18 §:n 1–3 momentissa tarkoitettun vastuun kattamiseksi 18 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitettuun enimmäismäärään saakka.

29 §

Jos se, jolla on oikeus saada vahingonkorvausta tämän lain tai muun sopimusvaltion vastaavan lainsäädännön nojalla Suomessa olevan ydinlaitoksen haltijalta, näyttää, että hän ei ole voinut saada tätä korvausta ydinlaitoksen haltijan kanssa vakuutus sopimuksen tehneeltä vakuutusyhtiöltä 18 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettun vastuun enimmäismäärän rajoissa, maksetaan siten saamatta jäänyt korvaus valtion varoista.

Valtion 1 momentin mukainen korvausvelvollisuus päättyy, kun korvausta on suoritettu vakuutuksesta ja valtion varoista yhteensä 1,2 miljardin euron määrä.

Valiokunnan mietintö TaVM 31/2021 vp

30 §

Jos Suomessa tai muussa lisäyleissopimukseen liittyneessä valtiossa olevan rauhanomaisiin tarkoituksiin käytettävän ydinlaitoksen haltija on vastuussa ydinvahingosta Pariisin yleissopimuksen mukaan ja Suomen tuomioistuimella on mainitun yleissopimuksen 13 artiklan mukaan, sellaisena kuin se on muutettuna Pariisissa 12 päivänä helmikuuta 2004 tehdyllä pöytäkirjalla, oikeus tutkia vahingonkorvausvaade laitoksenhaltijaa vastaan, korvataan ydinvahinko, siltä osin kuin se ylittää 1,2 miljardin euron määrän, valtion varoista, milloin ydinvahinko on syntynyt:

- 1) Suomessa tai muussa lisäyleissopimukseen liittyneessä valtiossa;
 - 2) Suomen tai muun lisäyleissopimukseen liittyneen valtion aluemerren ulkopuolisilla merialueilla tai niiden yläpuolella ja ydinvahingon kärsii Suomen tai muun lisäyleissopimukseen liittyneen valtion kansalainen;
 - 3) Suomen tai muun lisäyleissopimukseen liittyneen valtion aluemerren ulkopuolisilla merialueilla tai niiden yläpuolella aluksessa tai ilma-aluksessa, joka on rekisteröity mainitussa valtiossa, tai mainitun valtion lainkäyttövaltaan kuuluvalla keinotekoisella saarella, laitoksessa tai rakennuksessa; tai
 - 4) Suomen tai muun lisäyleissopimukseen liittyneen valtion talousvyöhykkeellä tai sen yläpuolella tai mainitun valtion mannerjalustalla talousvyöhykkeen tai mannerjalustan luonnonvarojen hyödyntämisen tai tutkimuksen yhteydessä.
-

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Ennen tämän lain voimaantuloa tehty päätös vastuumäärän alentamisesta jää edelleen voimaan. Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyyn hakemukseen vastuumäärän alentamiseksi sovelletaan 18 §:ää sellaisena kuin se on laissa 581/2011.

Valiokunnan mietintö TaVM 31/2021 vp

Helsingissä 9.11.2021

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Sanni Grahn-Laasonen kok

varapuheenjohtaja Hanna Kosonen kesk

jäsen Atte Harjanne vihr

jäsen Mari Holopainen vihr

jäsen Hannu Hoskonen kesk

jäsen Eeva Kalli kesk

jäsen Pia Kauma kok

jäsen Matias Mäkyne sd

jäsen Sakari Puisto ps

jäsen Minna Reijonen ps

jäsen Janne Sankelo kok

jäsen Joakim Strand r

jäsen Tuula Väättäin sd

jäsen Johannes Yrttiaho vas

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Lauri Tenhunen